idA
in dit Amsterdam
maandblad van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente Amsterdam
jaargang 55
januari 2016
1

THEMA:
DOOPSGEZINDE IDENTITEIT

De Vlag – 3
Borgman over Vrijzinnigheid – 4
Column – 5
Uit de kerkenraad – 6
Racisme, mensenrechten en dialoog met Moslims – 6/7
Gemeente in beweging – 8
Meerpadcafé – 9
Lied van de maand – 10
Agenda – 11
Kerkdiensten, Collectebestemmingen – 12

foto's Yvonne Witte

Fotografe Yvonne Witte:

"Doopsgezinden zijn open, kritisch en naar de wereld gericht"

Door Dirk Visser

AMSTERDAM – De Amsterdamse fotografe Yvonne Witte noemt doopsgezinden "open, kritisch en naar de wereld gericht". Zij fotografeerde de afgelopen maanden het Meerpadkerkje en de Singelkerk, maar ook bijeenkomsten zoals het Mennomaal.

Witte verbleef vorig jaar en ook dit jaar in de Zomerherberg achter het Meerpadkerkje. "Ik vond daar totale rust en ook inspiratie. Alle stemmen waren weg, ook mijn eigen stemmen. Met mijn iPhone begon ik foto's van die enkele vierkante meters te maken. Die heb ik op Facebook gezet. Essemie van Dunné, met wie ik bevriend ben, stuurde ze door. Daaruit ontstond de opdracht van de kerkenraad om mij de kerken en de gelovigen te laten fotograferen.

Het Meerpadkerkje vind ik echt een bijzonder gebouw. Ik ben niet doopsgezind opgevoed, maar kom af en toe wel bij Essemie in de kerk. Daar voel ik me altijd heel welkom. Wat mij frappeert is hoe kinderen meedoen in de dienst. Als ze tussendoor iets zeggen, wordt daar normaal mee omgegaan. Iedereen kan op zijn eigen manier geloven.

'Hoe het zit met God en de engelen, weet ik niet, maar Jezus is mijn man.' Fantastisch.

Mijn moeder is zeer actief in de Rooms-Katholieke Kerk, maar ook in oecumenische kringen. Ik zie wel overeenkomsten in hoe zij haar weg probeert te vinden, met hoe doopsgezinden geloven. Het komt neer op samen zijn en naastenliefde. Als het ergens over gaat, dan daarover. Een andere gelijkenis is hoe gepoogd wordt het geloof naar de tegenwoordige tijd te brengen. En verder viel me op dat doopsgezinden mild-kritische mensen zijn.

Ik kende het Meerpadkerkje al, maar de Singelkerk was echt een verrassing voor mij. Het is heel bijzonder dat de kerkzaal overdwars staat. Daardoor zit iedereen dichtbij. Een beeld dat mij bijblijft, is hoe bovenin de kerk het licht door de ramen op de banken valt. Het is bijna een zwart-wit foto. Een plek om rust en inspiratie te vinden."

Vervolg van pagina 1

www.yvonnewitte.nl

De vlag

Bij de opening van het Doopsgezind Wereldcongres kwamen vertegenwoordigers van ieder land met een vlag de grote arena binnen. Zo ook Nederland, vertegenwoordigd door Janneke Timmerman en Thijs van Hoogstraten.

Hebben we dan een vlag, zal menigeen zich verbaasd afvragen. Vooral de tekst op de vlag doet wat vreemd aan: Doopsgezinde Gemeente. Niet zo erg informatief voor iemand op het Wereldcongres. De vlag was ook nooit bedoeld voor gebruik in het buitenland maar om uit te hangen als er in een plaatselijke gemeente iets te doen was; om mensen te lokken naar de kerk.

En is dat plaatje wel aansprekend?
Wie is die rimpelige oude man? Wij weten dat dat Menno Simons moet voorstellen; maar wat heeft die met Doopsgezinden te maken? En dan die rode figuurtjes, die dansen in de vorm van een kruis? Ach: dat is de gemeente die elkaar bij de hand houdt.

Het lijkt erop dat er een schone taak is weggelegd voor een kunstenaar die vol inspiratie een vlag ontwerpt die zonder uitleg duidelijk maakt wat de Nederlandse Doopsgezinden zijn.
Die zou dan klaar moeten zijn voor we in 2021 naar Indonesië afreizen. Maar wie zijn wij, de redactie, dat we dit zouden aanzwengelen? (Mieke Krebber)

Wat is de Doopsgezinde identiteit? Daarnaar gaan we in dit nummer op zoek.

Het Doopsgezind Seminarium is van mening dat er in de studie van de theologie-studenten naast aandacht voor vrede en het vredesgetuigenis ook aandacht besteed zou moeten worden aan Vrijzinnigheid. Per 1 september dit jaar is prof. Erik Borgman benoemd als visiting professor voor twee jaar met de opdracht Vrijzinnige theologie. Op 16 oktober werd een studiedag gehouden ter gelegenheid van deze aanstelling van prof. Borgman, met als thema: *Ongekende mogelijkheden, kerken als ruimten voor vernieuwing.* Op de studiedag spraken verschillende mensen; hieronder een samenvatting van de voordracht van Erik Borgman.

Borgman over Vrijzinnigheid

Door Mieke Krebber

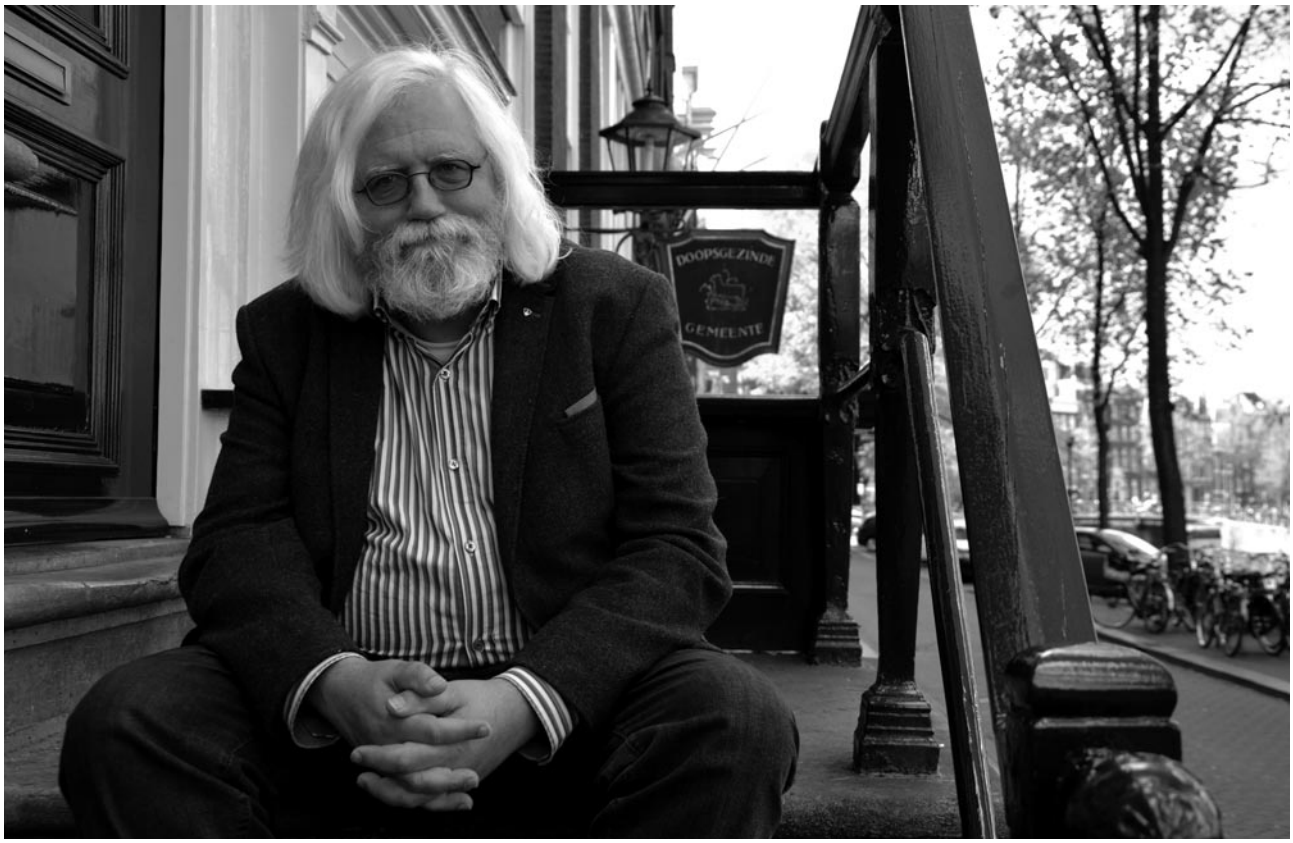

Erik Borgman, foto: Johan Tempelaar

Borgman begon zijn betoog met het uitspreken van zijn verwondering dat juist hij benaderd was voor deze functie: "[ik] beschouw mijzelf helemaal niet als vrijzinnig. Ik geloof in dogma's en ben overtuigd van het belang van autoriteit in en van de kerk. Ik zing het Credo zonder reserve mee, hetgeen onder meer impliceert dat ik één doopsel belijd tot vergeving van de zonden en geen doopsel tot bezegeling van een bekering. Ik buig … voor de reële aanwezigheid van Christus in de eucharistie."

Orthodoxie < > Vrijzinnigheid

"Orthodoxie loopt altijd gevaar onderwerping te worden aan een gedachtengoed, een groepsideologie die onderscheid maakt tussen binnengaanders en buitenstaanders. Dat maakt de meest verheven waarheid tot afgod. Vrijzinnigheid vraagt daarentegen: is dat nu wel zo?; waar zie je dat dan?; vind ik dat wel overtuigend? Vrijzinnigen functioneren als … Zacheüssen. … Maar als Jezus zegt: Zacheüs, vandaag moet ik in jouw huis verblijven (Lucas 19,5), dan legt deze zijn reserves af! De omstanders zeggen: 'Hij neemt zijn intrek bij een zondaar': de orthodoxen dreigen altijd haarfijn te weten wie er deugen en wie niet. … Zacheüs transformeert. Hij zegt niet dat hij eerst nog even wil nadenken. Zacheüs

belooft zonder reserve de helft van zijn bezit aan de armen te geven. … Jezus: 'want ook hij is een zoon van Abraham' (Lucas 19,10). Zoals Abraham zich laat wegroepen naar een ongewisse toekomst… zo laat Zacheüs zich wegroepen uit een situatie van rijkdom en zelfgenoegzaamheid."

Rooms-katholieken — Doopsgezinden
Hierna besteedde Borgman aandacht aan de Reformatie, de eindtijd-visioenen, de boerenopstand en de doopsgezinde getuigenissen van de pacifistische martelaren. Borgman verwijst naar het rapport dat de resultaten weergeeft van de dialoog tussen de Rooms-Katholieke Kerk en het Doopsgezind Wereldcongres *Called Together to Be Peacemakers.* Volgens hem worden "doopsgezinden en rooms-katholieken verenigd in de gezamenlijke weigering om de seculiere staat de uiteindelijke zeggenschap over ons te geven. Uiteindelijk geldt volgens allebei: 'Wij zijn van Christus en Christus is van God' (1 Korinte 3,23)."

Via een gedicht van Vondel, Gruwel der Verwoesting, waarin deze tegenover God als gewelddadige moloch de koesterende God, de moederhen die haar kuikens onder haar wieken neemt (vgl. Ps. 91,4), "God is niet de bezegeling van het geweld dat de wereld in zijn greep heeft. Dat geldt ook in deze tijd, zie de toespraak van Paus Franciscus in het Amerikaanse Congres of de verzuchting in een preek bij zijn bezoek aan Lampedusa, of er iemand heeft gehuild om degenen die naamloos verdronken zijn. Hieruit blijkt dat de ideeën van de huidige paus heel goed passen bij de inzet voor vrede zoals die door doops-gezinden tot op de dag van vandaag wordt nagestreefd. "Aan God[s] verborgen aanwezigheid in degenen die te midden van ons vaak onzicht-baar en verborgen zijn, zouden wij ons zonder reserve moeten toewijden."

New Monasticism
De radicale toewijding heeft in de rooms-katholieke kerk een concrete vorm aangenomen: het kloosterleven. Ook in de doopsgezinde wereld bestaat een dergelijke beweging, door J.H. Yoder 'a new monasticism' genoemd. In verschillende kerken in de VS, die hun wortels hebben in de radicale reformatie, is een nieuwe beweging ontstaan, die zich New Monasticism noemt, beïnvloed door Yoder en S. Hauerwas. De kerk dient te breken met de gewelddadige en uitsluitende cultuur en in die wereld het zaad te zijn van het koninklijk Gods. Borgman citeert uit een Amerikaans Doopsgezind tijdschrift: de eerste dopers 'vonden het klooster uit zonder muren en zonder celibaat – een lekenorde van monniken; het anabaptisme was het New Monasticism van de zestiende eeuw'.

Wat ziet Borgman als zijn taak als visiting professor: "Naar gemeen-schappen die zich bewegen in deze onrustige en instabiele, maar ver-nieuwende en creatieve marge waar radicale navolging van Jezus opnieuw gestalte krijgt, wil ik de komende twee jaar als visiting professor in het bijzonder onderzoek doen." Tijdens de studiedag werd aan een aantal van deze momenten door de andere sprekers aandacht besteed.

De 58-jarige Erik Borgman, leken-dominicaan, is sinds 2007 hoogleraar theologie van de religie, in het bijzonder het christendom aan de Universiteit van Tilburg. In 1990 promoveerde hij aan de Katholieke Universiteit Nijmegen op het proef-schrift Sporen van de bevrijdende God: Universitaire theologie in aansluiting op Latijns-Amerikaanse bevrijdings-theologie, zwarte theologie en feministische theologie.

De teksten van de sprekers op de studiedag zijn te vinden via http://www.seminarium.doopsgezind.nl/nieuws.php?nr=12933

Algemene Ledenvergadering

Door Joël Friso

In oktober bezocht ik een zondagochtenddienst die meer weg had van een algemene ledenvergadering dan van een viering. Nu ben ik een groot liefhebber van het verenigingsleven. In mijn studententijd vond ik het heerlijk om in bijzijn van de hele vergadering discussies tot de bodem uit te pluizen over bijvoorbeeld winstverdeling ("we zijn een vereniging dus waarom maken we dan toch ieder jaar winst?") of principes ("waarom wel of niet alles Fair Trade inkopen in het dispuut?"). Het verenigingsleven is vaak een doel op zichzelf. Waarschijnlijk zijn verenigingen daarom ook goede graadmeters voor de verzuiling van onze samenleving.

Maar de opmerking dat die doorsnee zondagochtend in oktober veel weg had van een algemene ledenvergadering bedoel ik eigenlijk niet als compliment. Ik herinner me weinig van de prediking die ochtend. Het waren vooral de mededelingen tijdens de open tijd die mij de wenkbrauwen deden fronsen. Ondanks dat ik al enige tijd deel uitmaak van de gemeente, heb ik nog steeds moeite er chocolade van te maken als een veelvoud aan Doopsgezinde commissies, vredesinitiatieven en andere acties voorbij komen. Ik probeer me dan voor te stellen hoe het is voor een bezoeker die net die ochtend te gast is.

Het zijn van een vereniging maakt een wezenlijk onderdeel uit van de Doopsgezinde identiteit. Dat begrijp ik, waardeer ik en ik bepleit ook niet anders. Wel hoop ik dat leden wellicht net iets vaker dan ze prettig vinden met de blik van buiten kijken naar hun eigen bijdrage aan activiteiten. Daarmee voorkom je als gemeenschap dat je teveel naar binnen keert. Immers willen we van die zondagochtendviering een moment in de week maken waar iedereen zich welkom heet. Een uur in het aangezicht van God waarin iedereen aangesproken wordt.

Zondagse Singelkerkbloemen

De bloemen, die tijdens de dienst in de Singelkerk staan, worden na de dienst gebracht bij leden die een moeilijke tijd door moeten maken, ziek zijn of iets te vieren hebben. Wilt u de namen door geven aan: Martina Simons t (020) 662 19 34, of Ineke Bremer t (020) 615 26 22.

In het ziekenhuis opgenomen

Onze gemeente wil graag meeleven. Wilt u van uzelf, familie, vrienden en VDGA-leden ons een opname laten weten? Eén van onderstaande contactleden zal de opgave dan doorgeven aan de desbetreffende bezoekster. Martina Simons (tevens organisatie) t (020) 662 19 34 en Ineke Bremer t (020) 615 26 22.

Uit de kerkenraad

Helaas ontvingen wij bericht van Joël Friso dat hij heeft moeten besluiten om niet toe te treden tot de kerkenraad. Bij nader inzien is het voor hem niet mogelijk om het kerkenraadslidmaatschap op dit moment goed te combineren met zijn andere werkzaamheden.

Driemaal Wereldraad van Kerken:

Racisme, mensenrechten, dialoog met moslims

Door Dirk Visser

Reeds bij de oprichting van de Wereldraad van Kerken in 1948, bijgewoond door prinses Juliana en prins Bernhard, was er oog voor de hele bewoonde wereld *(oikoumene).* Het thema van de assemblee was 'De wanorde van de mensen en het plan van God'. Een van de vier subthema's was 'de internationale wanorde'.

Op velerlei terrein heeft de Wereldraad, waarbij inmiddels ruim 350 kerkgenootschappen zijn aangesloten, gestreden tegen de internationale wanorde, of moderner geformuleerd: voor vrede, gerechtigheid en duurzaamheid. In dit artikel aandacht voor drie thema's: racisme; mensenrechten; en dialoog met de moslims.

Racisme

Geen programma van de Wereldraad van Kerken is door tegenstanders ervan zo zwart gemaakt als het Programma tot bestrijding van het racisme, bekend onder de Engelse afkorting PCR (Program to Combat Racism), dat in 1970 werd opgericht. Wellicht heeft ook geen programma zoveel lof gekregen. Kort na zijn vrijlating bezocht Nelson Mandela Genève en bedankte daarbij de Wereldraad en de lidkerken voor de steun die zij aan de strijd tegen de apartheid hadden gegeven. De eerste PCR-directeur, de Nederlander Baldwin Sjollema (1927), kreeg in 2004 de hoogste onderscheiding van Zuid-Afrika.

Kortgeleden verscheen van Sjollema's hand het boekje Never bow to racism (Buig nooit voor racisme)[1], waarin hij verslag doet van de oecumenische strijd. Hij verhaalt hoe de Amerikaanse schrijver James Baldwin de assemblee van de Wereldraad in 1968 in Uppsala toesprak in plaats van ds. Martin Luther King, die enkele maanden ervoor was doodgeschoten. Baldwin wees erop dat racisme niet alleen een van de vele vormen van onrecht is, maar een specifiek christelijke ketterij.

Vooral in de Duitse kerken, maar ook in Engeland en de Verenigde Staten bestond veel weerstand tegen de activiteiten van PCR, vooral de

1 Baldwin Sjollema, Never Bow to Racism. A Personal Account of the Ecumenical Struggle. Geneva, WCC Publications, 2015. ISBN 978-2-8254-1654-9

Etchegoyen met Dwaze Moeder

financiële steun aan de bevrijdingsbewegingen in Zuid-Afrika en Rhodesië, het huidige Zimbabwe. Ook in Nederland klonk kritiek: 'Geen kerkegeld voor geweld'. Maar er kwam ook steun uit Nederland: de steungroep Betaald Antwoord onder leiding van de gereformeerde predikant Rein Jan van der Veen hield de kerken bij de les. Ook van onverwachte zijde kreeg PCR in Nederland steun. Koningin Juliana nodigde in 1971 Sjollema, Van der Veen en prof. Henk Berkhof uit voor een twee uur durend gesprek. Enkele weken later had Juliana een flink bedrag overgemaakt aan het Speciale fonds van de PCR. De kranten in binnen- en buitenland stonden er vol van.

Mensenrechten

Een ander terrein waarop de Wereldraad een belangrijke rol heeft gespeeld, is dat van de mensenrechten. Waren het bij racisme vooral de kerken in de voornamelijk Afrikaanse landen die onafhankelijk werden, bij de mensenrechten kwamen de impulsen uit Zuid-Amerika waar de mensenrechten met voeten werden getreden. Een van de voormannen op dit gebied was de kortgeleden overleden methodistenpredikant Aldo Etchegoyen uit Argentinië. Tijdens de militaire dictatuur in zijn land (1976 – 1983) behoorde hij tot de oprichters van de Permanente raad voor de rechten van de mens. Hij was voorzitter van de mensenrechtencommissie van de Wereldraad, waar ook de Nederlander prof. Theo van Boven een van de gezaghebbende leden was.

Tijdens de bestuursvergadering van de Wereldraad in 1985 in Buenos Aires bezocht ik het 'Open Huis' van de Methodistenkerk in het centrum van de stad. Dagelijks kregen enkele honderden daklozen er brood en soep. De leiding was in handen van een gepensioneerde fabrieksdirecteur. Van hem is mij een uitspraak bijgebleven, die ik eerst in het Engels weergeef omdat de zin zo mooi loopt: 'You have to learn to love the smell of the poor' (Je moet leren de geur van de armen lief te hebben).

Dialoog met moslims

Enkele dagen na de aanslagen in Parijs en Beiroet spraken moslims en christenen over het thema 'Religie, vrede en geweld', een gesprek georganiseerd door de Wereldraad. Deelnemers aan de studiedagen in Genève waren sjiitische moslims uit Iran, verbonden aan het Centrum voor Interreligieuze Dialoog, en christenen uit de hoek van de Wereldraad. Het was sinds 1995 de achtste ontmoeting in dit verband.

"Terwijl de middelen om te doden steeds geperfectioneerder *(more sophisticated)* worden, blijven de middelen om tot vrede te komen heel eenvoudig, namelijk degenen die van ons verschillen, te ontmoeten en ons voor hen open stellen", zei een deelnemer. En een ander: "Het is belangrijk om met 'de ander' te praten dan over hem".

Mohammed Ali Shomali noemde het triest dat er steeds meer misbruik van religie wordt gemaakt om geweld en onrecht te rechtvaardigen en om eigen belangen veilig te stellen. Hij richtte in Qom (Iran) het Internationaal instituut voor islamstudies op en is directeur van het Islamic Centre in Engeland.

Dialoog is volgens Shomali "de meest voor de hand liggende taak die we hebben. Daarmee bevorderen we de vriendschap, eenheid en liefde voor elkaar. We zijn hier niet alleen om tolerantie en respect voor elkaar op te brengen. Wij zijn mensen die lid van dezelfde familie zijn."

"We moeten de uiteenlopende verschijningsvormen van de Abrahamitische tradities niet als verschillende religies zien, maar als verschillende takken van de traditie van Abraham. Dan delen we iets dat veel groter is dan onszelf, namelijk de God van Abraham."

"Het is belangrijk om met 'de ander' te praten dan over hem"

Mennomaal

12 januari 2016. Iedereen welkom op het Mennomaal. Singelkerk, Singel 452, 1017 AW, tel. 020-6234588
Ontvangst met drankje vanaf 17.30 uur
Begin maaltijd: 18.00 uur
Tussen het hoofdgerecht en het toetje: **inleiding met muziek over de Nederlandse pianiste en componiste Henriëtte Bosmans (1895- 1952) door Nieske van der Zijpp**
Van tevoren opgeven is *niet nodig. Opgeven wél nodig bij een speciaal dieet of vegetarisch!*
Kosten: 5 euro per maaltijd.

Journaille

Onder elkaar maken journalisten wel eens de grap 'Wie niets kan, wordt journalist. En wie helemaal niets kan, wordt sportjournalist'. Zelfspot is een gezonde uitlaatklep. Bij de presentatie van mijn eerste boekje over de geschiedenis van het Nederlands Bijbel Instituut, een Hbo-opleiding theologie, introduceerde NBI-direkteur Jan Doelman mij met de woorden: 'Dirk Visser is een gesjeesd theoloog, maar een geslaagd journalist'. Zoals het in het Fries heet: De wierheit hat in skel lûd.
We leven in een land met een grote mate van vrijheid van meningsuiting. Veel mag worden gezegd en geschreven. Bovendien moet een mens tegen een stootje kunnen. Maar toch.

IdA-columnist Bart Admiraal trapte me wel op de ziel toen hij in het vorige nummer de journalistiek onder vuur nam. Ik citeer: 'Kranten kraaien wraak, de TV spuugt vuur. Journaille spint garen bij haat zaaien…'. Alleen al die denigrerende uitdrukking 'journaille'. Maar bovenal: Is het wel waar wat de columnist beweert? De media geven door wat er in de samenleving leeft, maar dat wil niet zeggen dat zij wraak kraaien, vuur spugen en haat zaaien. Hier krijgt de boodschapper de schuld. Een verstandig man als Bart Admiraal zou wijzer moeten zijn. Daarom de welgemeende raad: Tandarts, houd je bij je boor.

Dirk Visser
(decennialang journalist bij het ANP)

Leerhuis op zaterdagmiddag 13 februari 2016

De eerste christenen. Een les voor mensen van nu? Doopsgezinde Singelkerk Amsterdam o.l.v. Peter Lichtenveldt

De (christelijke) Gemeente begon als een kleine groep binnen het Jodendom, maar werd al snel één van de kramen op de religieuze markt van het Romeinse rijk. Aan de hand van verhalen uit het Bijbelboek Handelingen volgen we de Gemeente bij haar eerste stappen in deze kleurrijke wereld. Een wereld waarmee ze al snel een haat-liefde verhouding ontwikkelt die niet onderdoet voor die met het Jodendom, tot op de dag van vandaag!

De verhalen kunnen een verrassend licht op onszelf laten schijnen. We belanden gemakkelijk in onze tijd en ontdekken dan dat we niet alleen van de joodse traditie veel kunnen leren maar dat ook de Griekse wereld ons soms verrassende gezichtspunten kan bieden. Een boeiend onderwerp om met elkaar over van gedachten te wisselen, een 'didachè' met respect voor elkaar en alles wat ons over de teksten aangereikt wordt.

Peter Lichtenveldt is Doopsgezind en theoloog. Hij is afgestudeerd op dit onderwerp.

Tijd 13:00 uur – 13:30 uur ontvangst met koffie/thee
13:30 uur – 16:00 uur programma
Kosten € 10,00 – of naar draagkracht
Overmaken op NL38INGB0009218410 t.n.v. C.Y.J. Mulder; Churchilllaan 15A, 1078DB Amsterdam
Opgave Hanneke de Graaf, e-mail: sluijs1@xs4all.nl of telefoon: 020 6100710
Folders in de Singelkerk, in het Kerkje aan het Meerpad en in het Menno Simonshuis.

"Paradise Road"

Hoe vind je de kracht om door te leven onder afgrijselijke omstandigheden? 1940-1945. Vrouwen in een Japans kamp in toenmalig Nederlands Indië. Ze verschillen in aard, in achtergrond, in nationaliteit, in leeftijd, in teveel om op te noemen. Maar die levensmoed, die volharding vinden ze in wat ze samen doen. Ze vormen met hun stemmen een orkest en zingen tegen de klippen op. In de dagelijkse hel van straf, honger en dood. Zelfs de Japanners komen onder de indruk. In 1997 is er een film van gemaakt, met sterren als Glenn Close, Kate Blanchett en Johanna ter Steege.

In de Singelkerk, zondag 10 januari rond 12.30 uur kunt u de film zien.

Vóór aanvang staan broodjes en koffie voor u klaar en na afloop kunnen we nog wat drinken.
We zien uw komst graag tegemoet.

Het idee voor deze middag ontstond een paar maanden geleden op de Gemeenteavond. Daar vertelden mensen verhalen over wat hen bijzonder getroffen had en wat hun altijd is bijgebleven. Hanneke de Graaf liet toen een lied horen uit Paradise Road. Een paar mensen in de zaal herkenden het, werden enthousiast en organiseerden deze middag. Zo eenvoudig kan het gaan. Hebt u ook een idee, een wens die u vorm wilt geven en delen met de gemeente? Neem dan contact met ons op.

Nelleke Blokland, Mieke Hoogvliet, Marion Slotboom

Wereldbroederschapsdag

24 januari (of 31 januari)
Op de vierde zondag in januari – ooit begonnen op 21 januari 1525 – vieren doopsgezinden in de hele wereld Wereldbroederschapsdag. Materiaal is te downloaden via *www.mwc-cmm.org/article/world-fellowship-sunday*

Eerste Meerpadcafé

Fotograaf Henk Wildschut over vluchtelingen bij Calais

Door Dirk Visser

AMSTERDAM – “Zondags hebben we hier diensten met verhalen voor volwassenen en kinderen, en nemen we de tijd om ons te bezinnen”, zei Essemie van Dunné dinsdag 8 december aan het begin van het eerste Meerpadcafé. “En we vinden ook dat we als kerk een plaats moeten zijn om op een genuanceerde manier te kunnen praten over een thema dat ons allemaal bezighoudt. Een thema dat heel veel in de media voorkomt en waarover op sociale media vaak wordt gediscussieerd (en lang niet altijd genuanceerd), is vluchtelingen. Vanavond is onze spreker documentaire-fotograaf Henk Wildschut. Hij volgt al vele jaren de vluchtelingen rond Calais en sinds kort ook vluchtelingen bij de grens van Hongarije.”

Henk Wildschut: “In 2001 was ik voor het eerst in Calais, toen illegale immigranten de Eurotunnel bestormden. Er kwam veel kritiek op de opvang die het Rode Kruis had geregeld. Die zou nog meer mensen aantrekken die hoopten via de tunnel naar Engeland te komen. Voor mij werd Calais het symbool voor de problemen rond illegale immigratie in Europa. Het is ook de plaats waar de verborgen wereld van illegaliteit aan het licht komt. En Calais is de plaats waar de droom van een beter leven wordt gedroomd.”
“In 2006, nadat het eerste kamp op last van toenmalig minister van binnenlandse zaken Sarkozy was platgewalst, trof ik in een bos bij Calais een nieuw kamp aan. Vanaf de weg zag je niets maar tussen de bomen ontdekte ik een grote hoeveelheid kleurige hutjes, gemaakt van dekens, kleren en allerlei afval. Het stonk er naar urine en uitwerpselen. Overal lag troep. Ik was echt geschokt. Op 250 km van mijn woonplaats had ik zulke 'on-Europese' toestanden niet verwacht.”

“Het leven is hard in de jungle (zoals de plaats werd genoemd), vertelde een Afghaanse jongeman. Zonder basisvoorzieningen probeerden de immigranten het vol te houden, in de hoop dat het hun zou lukken het Beloofde Land, waarmee ze Engeland bedoelden, te bereiken. De kans om gearresteerd te worden, was overigens veel groter.

De jungle was min of meer verdeeld in drie stukken: Afrikanen, Indiërs en Pakistanen/Afghanen. Af en toe waren er gevechten, vooral over welke groep het eerst een truck had gevonden waarmee ze Engeland konden bereiken. Maffia-achtige groepen speelden voor veel geld hier een dubieuze rol.

Wat mij opviel, was hoe netjes de hutten werden ingericht. Deze 'shelters' werden voor mij het symbool voor de illegaliteit. Door me hierop te concentreren, hoopte ik een zekere compassie op te wekken bij degenen die mijn foto's zien. De waardigheid van de illegalen kreeg vooral vorm in de keurig opgevouwen of opgehangen kleren, lakens, en dekens en in de redelijk schone omgeving om de hut heen. Ook in een inhumane situatie bleven deze personen humaan.

De meeste Afghanen zijn door smokkelaars naar Europa gebracht, soms voor meer dan 10.000 euro per persoon. De achtergebleven familieleden staan dan garant voor dit bedrag. Als het geld niet komt, worden zij onder grote druk gezet. De laatste tijd is het bijna onmogelijk om via Calais naar Engeland te komen. Ik vroeg een Afghaan waarom hij niet naar Nederland komt en daar asiel aanvraagt. Hij werd bijna kwaad op me. 'Ik wil naar Engeland waar ik familie heb. Wat moet ik in Nederland?'

De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR heeft in Calais een bureau geopend om illegalen te helpen bij terugkeer naar het vaderland. Daar worden ze geconfronteerd met een torenhoge schuld. Zij zullen waarschijnlijk hun hele leven in armoede moeten verblijven. Zo lang de verschillen tussen rijk en arm in de wereld zo groot zijn, zal het vluchtelingenprobleem blijven bestaan.”

Wildschut vertelde dat hij was opgehouden met een oordeel te hebben over de mensen die hij tegenkwam. Niet over de vluchtelingen, niet over de politieagenten. En dat dit de manier is om foto's te kunnen blijven nemen en blijven terugkomen. Hij zei blij te zijn dat hij geen standpunt over dit vraagstuk hoeft in te nemen. “Maar ik heb wel een mening”, voegde hij eraan toe.

Zijn fotoboek *Shelter* is nog via Bol.com verkrijgbaar. Zijn foto’s staan op zijn website www.henkwildschut.com.

Het team

Essemie van Dunné
pastoraal werker in Noord; tevens jeugd- en opbouwwerk Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@vdga.nl

Joke van der Heide
jongerenwerk
t (020) 661 16 52
j.vanderheide@vdga.nl

Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@vdga.nl

Ewoud Roos
predikant
t 06 48 88 35 97
e.roos@vgda.nl

Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 13 97 54 44
l.vandersteur@vdga.nl

Lied van de maand

In de zondagse dienst zingen we vele liederen, sommige zeer bekend, andere wat minder. Iedereen heeft wel een lievelingslied. Ook zijn er liederen die meer doopsgezind zijn dan andere. Tijdens de Algemene Ledenvergadering werd de voorkeur voor het oude Liedboek (1973) boven het nieuwe (2013) verwoord. Dit jaar willen we in idA iedere maand een lied plaatsen dat wordt aangedragen door een gemeentelid: het mooiste, het inspirerendste, het meest doperse, het lied met de mooiste melodie.

Als eerste maakte Aleida Verheus-Holtzappel haar keus: lied 285 uit het 'oude' liedboek. Het is een zeer geliefd lied in vele kerken. De dichter, Jan Nooter (1922-1997), was doopsgezind predikant en bovendien bevriend met de familie Verheus. Het staat overigens ook in de 'nieuwe' bundel: nr. 1010.

We hopen dat veel gemeenteleden ons hun keuzelied toesturen, zodat we elke maand voor het dilemma staan welk te plaatsen. U kunt nu reeds een lied voor Pasen of Kerst toesturen, dan bewaren wij het tot de passende maand.

285 Geef vrede, Heer, geef vrede

wijze: Ik wil mij gaan vertroosten — Een devoot ende profitelyck boecxken 1539

1 Geef vre-de, Heer, geef vre - de,
de we - reld wil slechts strijd.
Al wordt het recht be - le - den,
de sterk-ste wint het pleit.
Het on-recht heerst op aar - de,
de leu - gen tri - om-feert,
ont-luis-tert el - ke waar - de,
o red ons, ster - ke Heer.

2 Geef vrede, Heer, geef vrede,
de aarde wacht zo lang,
er wordt zo veel geleden,
de mensen zijn zo bang,
de toekomst is zo duister
en ons geloof zo klein;
o Jezus Christus, luister
en laat ons niet alleen!

3 Geef vrede, Heer, geef vrede,
Gij die de vrede zijt,
die voor ons hebt geleden,
gestreden onze strijd,
opdat wij zouden leven
bevrijd van angst en pijn,
de mensen blijdschap geven
en vredestichters zijn.

285 *(vervolg)*

4 Geef vre-de, Heer, geef vre - de,
be - keer ons fel - le hart.
Deel ons uw lief - de me - de,
die on - ze boosheid tart,
die on - ze mond leert spre-ken
en on - ze han - den leidt.
Maak ons een le - vend te - ken:
uw vre - de wint de strijd!

Jan Nooter, geb. 1922

Te dien dage zal de HEERE der heerscharen tot een sierlijke kroon en een prachtige diadeem zijn voor de rest van zijn volk, en tot een geest des gerichts voor wie ten gerichte gezeten is en tot heldenkracht voor wie de strijd terugdringen naar de poort.

Jesaja 28:5, 6

Agenda

Januari 2016

Kerkdiensten (zie achterkant)

• **Ma 4 jan**	Zon'shofgroep	Zon'shofje	20.30 uur
• **Za 9 jan**	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30uur
• **Zo 10 jan**	Paradise Road	Singelkerk	12.30 uur
• **Zo 10 jan**	Wake bij Justitieel Complex	Schiphol	14.00 uur
• **Ma 11 jan**	020 11 Tieners	Singelkerk	18.00 uur
• **Di 12 jan**	Mennomaal: H. Bosmans door Nieske	Singelkerk	18.00 uur
• **Wo 13 jan**	Vredesgroep	Singelkerk	20.00 uur
• **Za 16 jan**	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• **Ma 18 jan**	Jesaja in het Nieuwe Testament	Singelkerk	15.00 uur
• **Di 19 jan**	Geloofsgesprekskring	Singelkerk	20.15 uur
• **Wo 20 jan**	Bijbelkring o.l.v. Ewoud Roos	Singelkerk	14.30 uur
• **Wo 20 jan**	Rondom groep	Singelkerk	19.30/20.15 uur
• **Za 23 jan**	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• **Do 28 jan**	Bijbelaars	Singelkerk	11.00 uur
• **Za 6 feb**	Singelkoor repetitie	Singelkerk	10.30 uur
• **Za 13 feb**	Leerhuis: de eerste Christenen	Singelkerk	10.30 uur

Houd ook de website van de gemeente in de gaten: www@vdga.nl

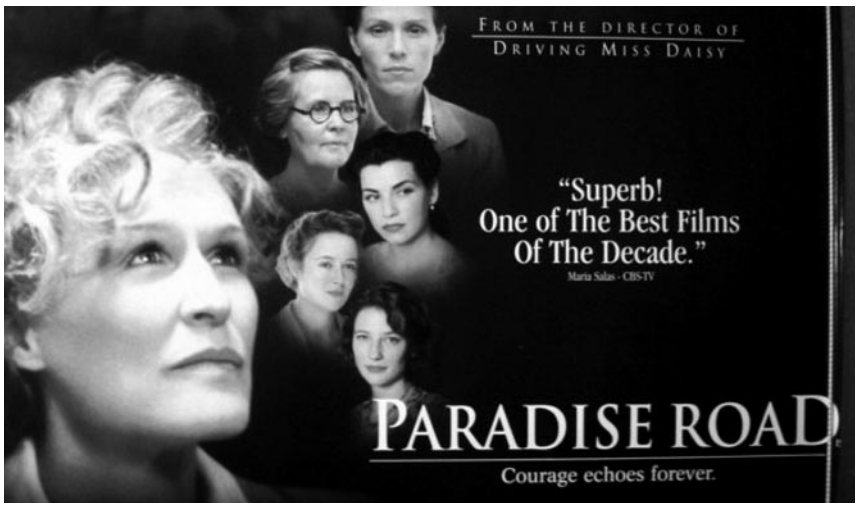

Kopij voor het volgende nummer vóór **10 januari 2016** sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Europaplein 89, 1078 GZ Amsterdam (telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie
Singel 452
1017 AW Amsterdam
t kerk (020) 623 45 88
t secretariaat (020) 624 65 73
t boekhouding (020) 627 70 72
fax (020) 624 44 40
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website www.vdga.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeenteleven van de
Doopsgezinde Gemeente
Amsterdam.

Redactie
Essemie van Dunné
Sjoukje Halbertsma
Helene Nauta-van Gelder
Tobias ter Reehorst
Andrea Wieffering
Mieke Krebber (eindredacteur)
Interviews: Dirk Visser

Vertegenwoordiger van de kerkenraad: Bart Admiraal

Ontwerp en realisatie
Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
T (033) 462 46 93

Wie graag idA wil ontvangen, geve zich op bij Secretariaat Doopsgezinden Amsterdam, Singel 452, 1017 AW Amsterdam.

Amsterdam Centrum **Singelkerk** – Singel 452 – t (020) 623 45 88
Amsterdam Noord **Meerpad** – Meerpad 9 – t 06 53 77 06 01
Amsterdam Buitenveldert **Menno Simonshuis** – Noord-Hollandstraat 17a – t (020) 517 10 10

KERKDIENSTEN

	Singelkerk Centrum 10.30 uur	Meerpad Noord 10.15 uur	Menno Simonshuis Buitenveldert 10.00 uur
3 januari Nieuwjaarsdienst	Ds H. Leegte	E.M.L. van Dunné *Kinderkerk en Tienertuin*	
10 januari	Ds H. Leegte *Kom-in-de-Kring en Kinderkerk*		Ds E.C. Roos
17 januari	Ds E.C. Roos	Ds H. Leegte *Kinderkerk*	
24 januari	Ds H. Leegte *Kom-in-de-Kring en Kinderkerk*		nog onbekend
31 januari	Ds H. Leegte	Vijfde zondag	
7 februari	Ds E.C. Roos	E.M.L. van Dunné	

Collectebestemmingen in januari

De collecte in de blauwe/zwarte zak is altijd voor de eigen gemeente. **De collecte in de rode zak is voor:**

- **3 januari – Stichting Stuwkracht 10**

Stuwkracht 10, een doopsgezind initiatief, krijgt verzoeken om financiële hulp uit alle hoeken van de wereld en helpt onmiddellijk in plotseling ontstane noodsituaties, 'stil' en eenmalig.
Rekeningnummer: NL30INGB0001211010 St. Stuwkracht, Oostzaan

- **10 januari – Jeannette Noël Huis, Amsterdam**

Het Jeannette Noël Huis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Hun levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten. De Catholic Worker is een beweging van radicale christenen en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: De loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan de loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Het is hun streven om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.
Rekeningnummer: NL91INGB0002725828 Jeannette Noël Huis, Amsterdam

- **17 januari – Oudezijds 100**

Mensen uit alle hoeken van de samenleving vormen samen Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100. In de binnenstad van Amsterdam proberen zij in leven en werken het evangelie van Jezus Christus present te stellen. Oudezijds 100 biedt concreet hulp door inloop, maatschappelijke opvang, begeleid wonen, medisch maatschappelijke werk en medische zorg voor onverzekerden. De woongemeenschap functioneert hierin als groot gezin en oefenschool, die de hulpverlening ondersteunt.
Rekeningnummer: NL80INGB0000056295 St. Vrienden van Oudezijds 100, Amsterdam

- **24 januari – Broederschapscollecte t.b.v. reisfonds Mennonite World Conference**

Rekeningnummer: NL19ABNA0243493886 Alg. Doopsgez. Sociëteit, Amsterdam, inzake MWC Reisfonds

- **31 januari – 5e zondag: Rampen wereldwijd**

In januari te bepalen

- **7 februari – Broederschapscollecte t.b.v. Inloophuis Almere**

De missie van het Inloophuis is vanuit kerkelijke betrokkenheid present zijn in de Stedenwijk en een bijdrage leveren aan de verbetering van de leefbaarheid voor buurtgenoten en de andere inwoners van Almere.
Rekeningnummer: NL61RABO0321022203 St. Inloophuis Almere

Als u niet in de dienst aanwezig kon zijn en toch iets wilt bijdragen aan het project kunt u dat via het aangegeven bankrekeningnummer doen.